

Τὸ Τέμενλο τῆς Παναγίτζας Βαφέλη Γκχβαρά

*

Παναγίτσα· ἔτσι ὑποκοριστικά ὀνομάτιζαν οἱ Ζαγοριανοί, κοντὰ τρεῖς αἰῶνες, τὸ γραφικὸ μονόδριο τῶν Γενεθλίων τῆς Θεοτόκου, ποὺ ἦταν χτισμένο πλάι στὸ δρόμο ποὺ ὀδηγεῖ στὸ Χορευτὸ. Ἔτσι, ὑποκοριστικά, γιὰ νὰ τὴν βιάθουν, θαρρεῖς, σιμώτερα στὸ διαλογισμό τους, καταμεσίς στὴν καρδιά τους. Ἔτσι, μικρυντικά καὶ θωπευτικά· προσπαθώντας, λές, ψυχόρμητα νὰ χαμηλώσουν τὴ μεγαλωσύνη τῆς «Ἐψηλοτέρας τῶν Οὐρανῶν» στὰ δικά τους καταληπτικά μέτρα· νὰ συναιρέσουν τὴν ἀπλοσύνη τῆς «Πλατυτέρας» μέσα στὸ δειλὸ διαλογισμό τους, στὴν πτοημένη καρδιά τους. Τὸ συμμαζεμένο διαλογισμό τοῦ ραγιά, ποὺ δὲ φτερουγοῦσε ἀπὸ τὴ μιζέρια· τὴ δεσμώτρια καρδιά τους, ποὺ ἀλαφιαζόταν χρόνους καὶ καιροὺς ἀπὸ τὴ στυγνὴ καταδρομὴ τοῦ τύραννου. Ἔτσι, μικρυντικά καὶ θωπευτικά προσαγόρευαν τὴν Παναγίτσα. Ἐνα ἰδεατὸ καταφύγι ποὺ τόσο τὸ εἶχαν ἀνάγκη, μιά καὶ οὔτε ὁ χῶρος οὔτε κι ὁ χρόνος οὔτε κι ὁ νοῦς μποροῦσαν νὰ κυφορήσουν μιά κοσμικώτερη γιὰ τὴν τραγικὴ κλήρα τους ἀπαντοχή.

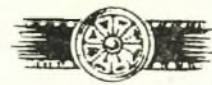
Ἰδρυμένη ἀπὸ τὶς ἀρχές τοῦ ΙΗ' αἰ. ἡ Παναγίτζα κι ἀνακαινισμένη στὰ 1798 «διὰ ἐξόδου τοῦ πανοσιωτάτω ἐν Ἱερομονάχου Ἰωσήφ ἐξ Ἀγράφων», ἀπόμεινε θλιβερὸ λιθοσῶρι μὲ τοὺς σεισμοὺς τοῦ 1955. Κι ἦταν ἀπὸ ἀρχιτεκτονικὴ ἀποψη ἕνα ἀπὸ τὰ μοναδικὰ ἐκκλησιαστικὰ μνημεῖα τῆς περιφέρειας Ζαγοράς. Μὲ τρεῖς θόλους, μὲ πρόναο καὶ σολεά, μὲ στασίδια καὶ θρόνο δεσποτικό.

Ἀλλὰ ἐκεῖνο ποὺ ἀποτελοῦσε ἀληθινὸ κόσμημα κι ἴσως μοναδικὸ μνημεῖο σ' ὅλη τὴν περιοχὴ ἦταν τὸ ξυλόγλυπτο Τέμενλο τῆς Παναγίτζας. Ἀγύψωτο κι ἀχρῦσωτο ἔμεινε ἐκεῖ, πάνω ἀπὸ ἐνάμισυ αἰῶνα, προβάλλοντας τὴν ἀμίμητη ὀμορφιά του, γιὰ νὰ δεχτῆ κι αὐτὸ τελικὰ τοῦ χρόνου τὶς ἀνελέητες λαβωματιές. Σήμερα βρίσκεται κατακερματισμένο στὰ ὑπόγεια τοῦ «Σχολειοῦ τοῦ Ρήγα», προσμένοντας ν' ἀναπαυτοῦν τὰ σακατεμένα μέλη του σὲ κάποιον ἄλλο μόνιμότερο καὶ πιὸ ταιριαστὸ.

Τὸ λαμπρὸ τοῦτο λείψανο τῆς λαϊ-

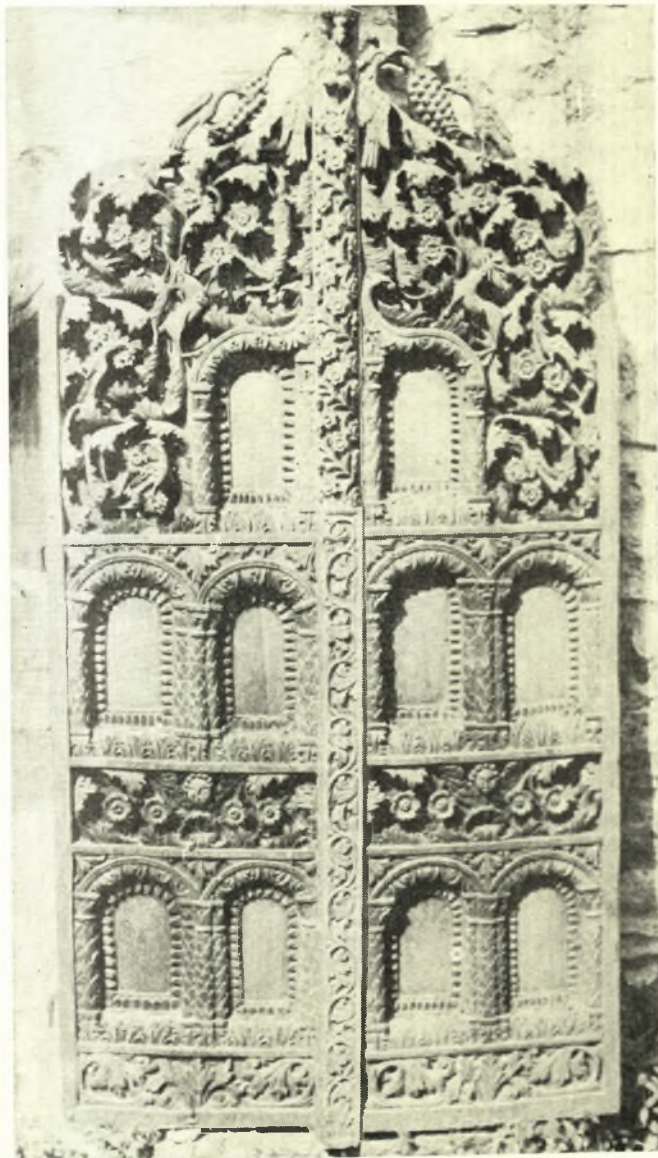
κῆς ξυλόγλυπτικῆς τῶν χρόνων τῆς Τουρκοκρατίας, εἶναι ἀπὸ κάθε ἀποψη θαυμαστὸ κι ἀξιοσπούδαχτο. Τὸ δίχως ἄλλο οἱ λεπτοὺργοὶ ἐκεῖνοι ποὺ τὸ τεχνούργησαν εἶχαν μιά ἀνώτερη καὶ πολὺ δόκιμη αἴσθησι τῆς τέχνης. Μιάς τέχνης ἀρτιωμένης, ποὺ καταξίωσε σύμμετρα τὴ σκοπιμότητα τοῦ ἔργου, τὴ σωστὴ θέσι του στὸ χῶρον ποὺ ἦταν προορισμένο νὰ καλύψῃ καὶ νὰ κοσμήσῃ, τὸ συνταίριασμα μιάς συνολικῆς ἐνότητας μὲ τὴν αὐτάρκεια τῶν λεπτομερειῶν. Τὸ γεγονός ὅτι πάνω του δὲν πέρασε τελικὰ ἡ σπάτουλα τοῦ γυψωτῆ καὶ τοῦ χρυσοῦτῆ τὸ στιλβωτικὸ χρυσοῦτῆρι, δίνει μιά σπουδαστικὴ ἀνεση στὸ θεατὴ νὰ χαρῆ σ' ὅλο τῆς τὸ δημιουργικὸ μεγαλεῖο κάθε κίνηση τοῦ κοπιδοῦ· στὴν βαθειὰ του νύξη, στὴν πλατεία του κόψη, στὸν τριβελιστὸ του στρόβιλο, στὴν ἀνάλαφρη λείανση τῶν ἐπιφανειῶν. Ἐνὸς κοπιδοῦ μὲ ἀταλάντευτη σιγουριά καὶ πλάστρα δεξιοτεχνία.

Μιά καλλιτεχνικὴ ἀποθέωσι τῆς χλωρίδας εἶναι τὸ τέμενλο τῆς Παναγίτζας. Καὶ σὲ καταπληκτικὴ συνάρτησι μὲ

τό ζαγοριανό τοπίο. Νομίζει κανείς ότι η πασίλογη χλώρη των πηλιορείτικων δέντρων, των θάμνων και της πόας, στοίχειωσε και μεταστοιχειώθηκε πλαστικά πάνω στη δαντελωτή, στη φυλλουριασμένη επιφάνεια του ξυλόγλυπτου μνημείου. Ἡ φυτόσχημη διακόσμηση ἀρχοντεύει ὡς τὴν ἑσχατη λεπτομέρειά του.

Κλάδοι με τις ραδινές μασχάλες τους και κλαδίσκοι με τους θροφανούς των μίσχους τανυοῦνται, σκαλώνουν και ξεπροβάλλουν ἀπὸ κάθε μεριά. Ἐρπυστικά ἀναδέματα στις ἐπιφάνειες, ἀναρριχητικοὶ ἐναγκαλισμοὶ στοὺς κιονίσκους. Φυτικοὶ ὄγκοι μιᾶς ἀμίμητης ζωντανίας, ἄλλοῦ νατουραλιστικῆς ἀπεικονίσεως, ἄλλοῦ σχηματικῆς ἀπεικᾶσματα, σμείγουν σ' ἓνα ἀξεδιάλυτο συγκερασμὸ φύση και φαντασία. Δροσινὰ ρόδα με τις ὁμόκεντρες κολπώσεις τῶν πετάλων τους, βοτρωτοὶ καρποὶ σὲ πυκνὲς ἢ και σ' ἀνάριες συμφύσεις, τανύκλαδες κληματίδες, ἀνθινες γιρλάντες, κιονίσκοι μετασχηματισμένοι σ' ἀνθοδοχεῖα παλαιοχριστιανικῆς ὕψης.

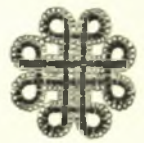

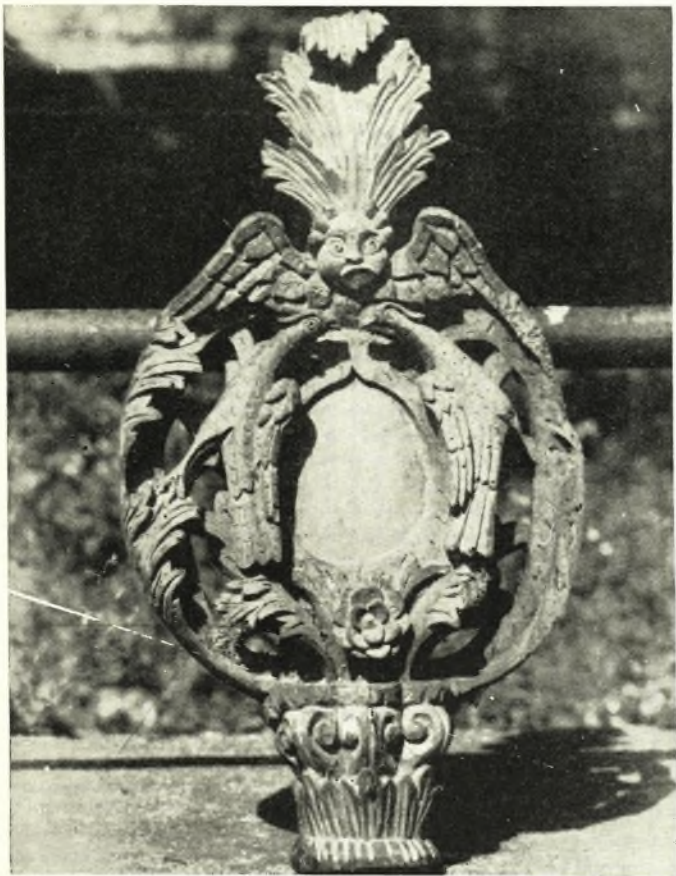
Και στις δρογγωμένες αὐτὲς λόχμες, σὰ μέσα στοῦ πηλιορείτικο σεισίφυλλο λογγάρι, πλανιοῦνται ἐνασφωρὸ πετούμενα κι ἀγρίμια. Πουλιά κάθε λογγῆς, σὲ πτήση και σὲ στάση, ν' ἀκροζυγιάζονται στὰ κλώνια, νὰ ραμφίζουν λαίμαργα τὰ τσαμπιά ἢ νὰ ψηλαφοῦν ἀνάλαφρα τοὺς ἀνθινούς κάλυκες. Ἄετοὶ με στιβαροὺς αὐχένες και γερὰ φτερούγια, ἄλλοι καθιστοὶ με βασιλόπρεπον ἀέρα, κι ἄλλοι νὰ λαιμοκοποῦν στις γριπὲς δαγκάνες τοὺς φίδια και σερπετά, πού σπαρταροῦν ἀπ' τὴ θανατερὴ ἀλγηδόνα. Λάφια με κλαδωτὰ κέρατα, με κορμιά πού φρικιοῦν θαρρεῖς ἀπὸ ἀγριμαῖο σφρίγος, ὀρθόσβεργκα και καμαρωτά, νὰ ψαῦουν με τὸ μουσοῦδι τοὺς τοὺς θυσάνους τῶν θάμνων, ἢ ν' ἀνακλαδίζονται γιομάτα λαιμάρεσκια. Γρύπες μ' ἀστραφτερά μάτια και γαμπὰ νυχόποδα, με τοξωτὲς φτεροῦγες και φουντωτὰ λοφία νὰ πλανιοῦνται μέσα στις φυλλωσιῆς και νὰ δαγκώνουν πεισματικὰ τοὺς αἰωρούμενους βότρους. Δράκοντες με κοχλιω τὸ ρύγχος, με τις φολίδες τοῦ κορμιοῦ τοὺς ἀναχεντρωμένες και τὴν οὐρὰ κουλουριαστὴ νὰ σπανάη ἀπὸ μάνητα. Ἐνας κόσμος πραγματικὸς και συμβολικὸς, κυφορημένος στὰ λαγόνια τῆς λαϊκῆς παράδοσης ἢ πλασμένους στις βιβλικῆς μητρες.

Ἄγγελοι ὀλοσώματοι πού αἰωροῦνται μετάρσιοι ἢ ἀσώματοι με τανυμένες φτεροῦγες, ἐξαπτέρυγα Σεραφεῖμ με διπλωμένα τὰ φτερά τους σὲ περισυλλογή, και τὰ σύμβολα τῶν Εὐαγγελιστῶν — ἄγγελος, ἀετός, βόδι και λιοντάρι — «τὸν ἐπινίκιον ὕμνον ἄδοντα, βοῶντα, κεκραγότα και λέγοντα». Και σκόρπιες ἐδῶ κι ἐκεῖ ἀνθρώπινες φιγοῦρες σὲ λαϊκότροπη γραμμὴ κι ἐχτέλεση ἀψιδωτὰ ἀνοίγματα γιὰ εἰκόνες πού δὲ ζωγραφίστηκαν ποτέ. Ἔτσι πού πάντα νὰ γεννοῦν τὴν ἐντύπωση, πὼς τὸ σαπρακισμένο αὐτὸ τέμπλο τῆς Παναγίτζας, με τοῦ χρόνου τις ἐντονες καταλυτικῆς οὐλές, προσμένει ἀκόμη γιὰ τὴν τελειώσή του κάποιον ταπεινὸ κι ἀνάνυμο ἱστορητὴ, με τὰ πινέλα και τὰ κοντύλια του, γιὰ νὰ ζωντανέψη πάνω του στηθάρια ρεμβαστικῶν ἀγίων, πολυπρόσωπες σκηνές τοῦ ὀρθόδοξου εἰκονογραφικοῦ κύκλου.

*

Τὸ τέμπλο τῆς Παναγίτζας, με τοὺς ὀλόγλυφους και διάτρητους ὄγκους του και με τὸ λογγωμένο διακοσμητικὸ φόρτο του, τὰ φροντισμένα κορινθιακά του κιονόκρανα και τις δεξιότεχνες, στοῦ σύνολό του, κοπιδιές, εἶναι ἓνα λαμπρὸ μνημεῖο τῆς λαϊκῆς μας τέχνης. Τεχνούργημα μ' ἀέρα, ζωντανία και ζεστασιά. Μιὰ θέρμη πού τὴ χρωστάει πέρα γιὰ πέρα στοῦ γεγονὸς ὅτι δουλεύτηκε με λεύτερο χέρι. Τὸ δίχως ἄλλο σχεδιάστηκε πρὶν πάνω στὴ

πίου τῆ φυτικῆ καὶ ζωϊκῆ ἀνάσα, ἔσμιξαν θαμαστὰ καὶ φαντάζονται μ' ἀνεπανάληπτη συμφυΐα στὸ τέμπλο τῆς Παναγίτζας. Χαρὰ στοὺς ποὺ τὸ σκάρωσαν, χαρὰ στοὺς καὶ ποὺ τὸ βλέπουν!

Στὰ σμαραγδένια κράσπεδα τῆς Ζαγορᾶς, μέ κρηπίδωμα ἓνα χωμάτινο ἐξώστη, ἀντίκρυ στὸ μπλάβο πέλαγο, ζωσμένο ἀπὸ μουντόθωρα κυπαρίσσια, κυκλωμένο ἀπὸ μιὰ ὀργιαστικὴ βλάστηση, πλαΐι στὸ δρόμο τοῦ Χορευτοῦ, ἔστεκε ἀκέρειος τρεῖς αἰῶνες τὸ μοναστηράκι τῆς Παναγίτζας. Ἄναψυχή τοῦ ξωμάχου στρατοκόπου ψυχικὸ ἀντιστύλι τοῦ σκιαγμένου ραγιά. Ἐκεῖ, στὸ πεζούλι τοῦ νάρθηκά του θὰ ἀκούμπησε κι ὁ ζαγοριανὸς οἰκουμενικὸς πατριάρχης Καλλίνικος Γ', ἐξόριστος κι ἐκπτώτος, γιὰ νὰ ξαποστάσῃ. Καὶ γιὰ τῆς Παναγίτζας τῆ χάριθ θὰ σημείωσε στιχερὸ ἐγκώμιο, γιομάτος ἀπὸ παλλόμενες βουνίστιες ἐποπτεῖες καὶ προσαρμοζόντάς τες σ' ἀντίστοιχες θρησκευτικὲς μεταφορές.

«Ὑπὸ σὴν σκέπην, Δέσποινα, πεφευγότες
κάνταῦθα πολλὴν τὴν σκιάν εὐρηκότες,
οἱ προσκνηταὶ τοῦ τόκου σου τοῦ ξένου,
λαμπρὰν ὄσσην ἔχουσι τὴν θυμηδιάν.
Ἐν τῇ σφοδρᾷ γὰρ τῶν παθῶν μεσημβρία,
καύσωνα δεινὸν ψυχικὸν δεδεδυμένοι,
προσσχόντες εὐρίσκουσιν ἐν σοί, Παρθένε,
σκιάν φαεινὴν καὶ ποθεινὸν ἄερα,
καὶ πρὸς πόσιν ροῦν, καὶ πρὸς ὕπνον παστάδα
καὶ πᾶσαν ἄλλην ἡρινὴν εὐκρασίαν,
ἐν οἷς ἀνακλιθέντες ἐκ τοῦ καύματος,
ὑπνοῦσιν, ἡμεοῦσιν οἱ κεκμηκότες.»

λεῖα ἀπανωσιὰ τοῦ ξύλου. Ὡστόσο σχεδιάστηκε χωρὶς «ἀθιβόλι», τὴν τυποποιημένη στάμπα τοῦ διακοσμητῆ, ποὺ ξεδιπλώνει ὀλοΐδια πάντα κι ἰσόμετρα τὰ πλουμίδια καὶ τὰ ξόμπλια τῆς, εἴτε γραμμικὰ σύνολα εἴτε μορφικοὶ ὄγκοι εἶναι αὐτά. Ὅλα βρίσκονται σὲ μιὰν ἀδιάκοπη πρόβαση, σ' ἓνα ὀλοσύνεχο θαρρεῖς μετασχηματισμό, σὲ μιὰ ἀλληλένδετη ἐσωτερικότητα, σὲ μιὰ κίνηση λεύτερης κι ἀνισότοπης βηματιᾶς. Ὡς καὶ στὰ μέλη του ἐκεῖνα, ποὺ ἡ ἀνάγλυψη ἐνωπιότητά τους ἀπαιτεῖ τὴν ἀμφοτερόπλευρη, τὴν ἀντιζυγιαστὴ διακόσμηση, καὶ κεῖ ἀκόμα δὲν πάτησε τὸ παγερὸ χνάρι τῆς στάμπας. Μ' ἀδέσμευτο μάτι καὶ μὲ λεύτερη κοπιδιὰ πλάθονται ὁμόλογα, μὰ ὄχι κι ἰσόλογα μοτιβα. Ἄρκεϊ νὰ σπουδάσῃ κανεὶς τὰ δύο βημόθυρα, σημεῖο τοῦ τέμπλου ποὺ θὰ περίμενε — καὶ θ' ἀπαιτοῦσε ὁ θεατῆς — ἀπόλυτη ἀντίστοιχία. Κι ὥστόσο, κι ἐδῶ ὁ τεχνίτης περιφρόνησε τὴν ἀντίσταθμὴ ἀκρίβεια, αὐτοσχεδιάζοντας τὶς λεπτομέρειες μὲ μιὰ παιχνιδιστὴ διάθεση.

Τῆς λαϊκῆς καλαισθησίας ἡ εὐθύνη κι ἡ ἀνεμελιά, ἡ παραδοσιακὴ ρίζα κι ὁ μετρημένος νεωτερισμὸς, ὁ σεβασμὸς στὸν οἰκοδομικὸ χῶρο κι ἡ εὐθυγράμμιση μὲ τοῦ το-

ΠΗΛΙΟΡΕΙΤΗΣ

Έργον Ἀθηνᾶς Ταρσοῦλη

ΑΘΗΝΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

ΣΥΓΓΡΑΦΕΥΣ - ΖΩΓΡΑΦΟΣ

Ἡ λογογράφος-ζωγράφος-μουσικός Ἀθηνᾶ Ταρσοῦλη ἐγεννήθη εἰς τὰς Ἀθήνας ὅπου διήκουσε τὰς ἐγκυκλίους τῆς σπουδᾶς. Ἐν συνεχείᾳ ἐσπούδασε καὶ ξένας εὐρωπαϊκὰς γλώσσας, μουσικὴν καὶ ζωγραφικὴν, μεταβάσα ἀκολούθως εἰς Παρισίους πρὸς τελειοποίησιν τῆς μορφώσεώς της. Ἐπεσκέφθη τὰ κυριώτερα Μουσεία, τὸσον τῆς Γαλλίας, ὅσον καὶ Γερμανίας, Ἰταλίας, μελετῶσα τοὺς μεγάλους διδασκάλους τῆς Τέχνης. Ὡς ζωγράφος ἡ Ἀθηνᾶ Ταρσοῦλη ὠργάνωσε ἐν Ἑλλάδι καὶ εἰς τὸ ἐξωτερικὸν πολλὰς ἀτομικὰς ἐκθέσεις ἔργων της, ἐπίσης δὲ ἔλαβε μέρος καὶ εἰς Πανελληνίους ὁμαδικὰς ἐκθέσεις αἵτινες διωργανώθησαν κατὰ καιροῦς. Ὡς λογοτέχνης παρουσίασε πολὺμορφον καὶ μέγalon ἔργον, τρεῖς τιμηθεῖσα διὰ βραβείων ὑπὸ τῆς Ἀκαδημίας τῶν Ἀθηνῶν ἥτοι διὰ τὰ ἔργα της «Κάστρα καὶ Πολιτεῖες τοῦ Μοριᾶ», «Δωδεκάνησα» (τρίτομον) καὶ «Κύπρος» (δίτομον), ἅπαντα διακεκοσμημένα διὰ εἰκόνων καὶ σχεδίων παρά τῆς ἰδίας. Ἀπὸ τὰ σημαντικώτερα ἀκόμη ἔργα της εἶναι: «Ἑλληνικὲς φορεσιές», Λεύκομα ἐξ ἐξήκοντα πέντε ἐγχρώμων εἰκόνων, δύο τόμοι διηγημάτων μετὸν τίτλον «Στὰ βρόχια τῆς ἀγάπης» καὶ «Ὁ Καπετᾶν Μοναχός», «Ἄσπρα νησιᾶ» ὁδοιπορικόν, τρεῖς βιογραφίαι διασημῶν ἑλληνίδων: «Μαντῶ Μαυρογένους», «Ἐλένη Ἀλταμούρα» καὶ «Μαργαρίτα Ἀλβᾶνα-Μηνιάτη», ποιήματα τὰ βιβλία: «Σπίθες καὶ Τέφρες», «Περάσματα πουλιῶν», «Ἑλληνίδες ποιήτριες» καὶ ἄλλα. Ἐκτὸς τοῦ ἐκτεταμένου λογοτεχνικοῦ, καθαρῶς συγγραφικοῦ ἔργου της, ἡ Ἀθηνᾶ Ταρσοῦλη ἀναπτύσσει παράλληλον καλλιτεχνικὴν δραστηριότητα, ἔχουσα εἰς τὸ ἐνεργητικόν της πλῆθος διαλέξεις ἐπὶ ἱστορικῶν καὶ λαογραφικῶν θεμάτων, δημοσιεύματα εἰς τὸν ἡμερήσιον καὶ περιοδικὸν τύπον κ.τ.λ. Εἰς πολλὰ ἔργα της ἐμπνέεται ἀπὸ τὰς θεσσαλικὰς καλλονὰς καὶ τοὺς ἀνθρώπους τῆς Θεσσαλίας.

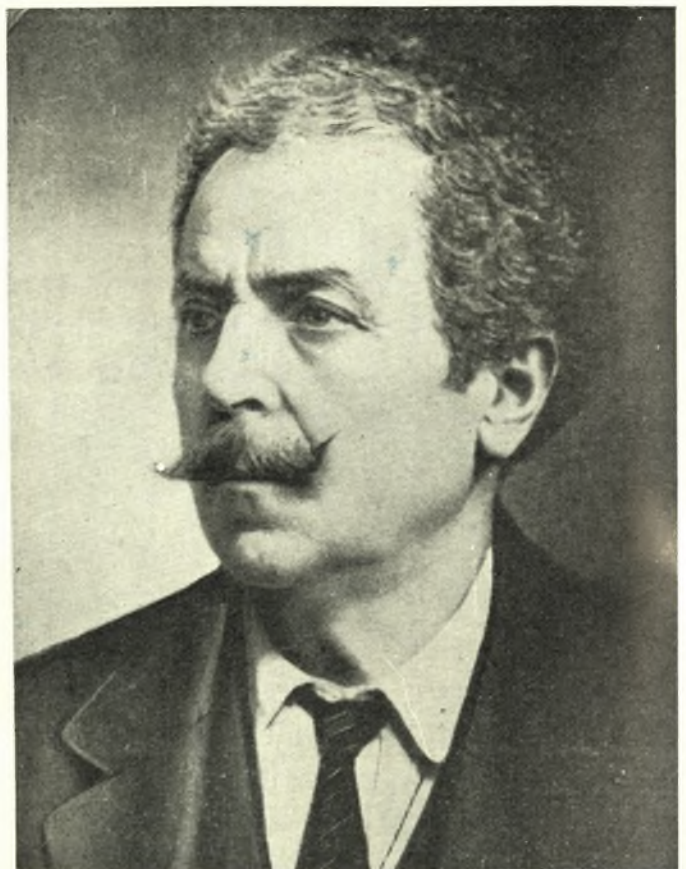

Φωτογραφία του 1900. Παλιός Πύργος

*

ΚΩΣΤΑΣ ΣΤΟΥΡΝΑΡΑΣ
ΖΩΓΡΑΦΟΣ - ΦΩΤΟΓΡΑΦΟΣ

Έγεννήθη εν Βόλω τὸ 1914. Υἱὸς τοῦ καλλιτέχνου Στεφάνου Στουρνάρα ἐξηκολούθησε τὸ ἔργον τὸ ὁποῖον ὁ πατὴρ του ἐκληροδότησεν. Ἐσπούδασε ζωγραφικὴν καὶ ἐδημιούργησε μέγα ἄρχειον φωτογραφιῶν Πηλίου καὶ Θεσσαλίας. Ταλέντο καλλιτέχνου, συνδυασμένον μ' ἀπόλυτη λατρεία πρὸς τὴ Φύση, ἀπεικόνισε ἀπόλυτα τὸ θεσσαλικὸ λαογραφικὸ περιεχόμενον σὲ φωτογραφίες, ἐνῶ παράλληλα γιὰ τὸ ἀγαπημένον του βουνὸ τὸ Πήλιο ἔδωσε ὅλη τὴ ψυχικὴ του δύναμι στυλὸς θαυμάσιους πίνακες καὶ στίς ἀπειρες φωτογραφικὰς του ἀπεικονίσεις.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΣΤΟΥΡΝΑΡΑΣ
ΖΩΓΡΑΦΟΣ - ΦΩΤΟΓΡΑΦΟΣ

Ἐσπούδασε τὴν ζωγραφικὴν εἰς τὸ ἐν Ἀθήναις Ἐθνικὸν Πολυτεχνεῖον καὶ ἐξῆλθε τῷ 1889 πτυχιούχος ζωγράφος. Ἀπεκατεστάθη ἐν Βόλω, ἐπιδιδόμενος εἰς τὴν ἀγιογραφίαν. Τῷ 1892 ἤνοιξε φωτογραφεῖον. Τῷ 1915 ἐπεδόθη εἰς τὸ ἐμπόριον φωτογραφικῶν εἰδῶν, δημιουργήσας συγχρόνως μίαν ἐξαιρετικὴν συλλογὴν ὅλων τῶν χωρίων τοῦ Πηλίου καὶ τῆς Θεσσαλίας. Βραδύτερον ἡ δραστηριότης του ἐπεξετάθη πανελληνίως καὶ τὸ ἔργον του προεβλήθη διεθνῶς. Ὁ ἑλληνικὸς καὶ εἰδικώτερον ὁ θεσσαλικὸς τουρισμὸς τοῦ ὀφείλει πολλά.

*

Τὰ πρῶτα χιόνια (Κώστα Στουρνάρα)

Πηλιορείτικο άρχοντικό

*

Ἐσπούδασε τὴν τέχνην τοῦ φωτογράφου καὶ ζωγράφου ἐν Ἀμερικῇ ἔνθα πρὸ ἐτῶν εἶχε μεταναστεύσει. Ἐπιδίδεται εἰς συλλογὴν ὄλων τῶν ἀγνώστων φυσικῶν καλλονῶν τοῦ Πηλίου, τὰς ὁποίας μὲ μοναδικὴν μαεστρίαν ζωντανεῖ εἰς τὸν φακόν του. Οὗτος περιῆλθε τρεῖς τὴν Θεσσαλίαν καὶ ἐφωτογράφησεν ὅλας τὰς φυσικὰς καλλονὰς καὶ ἀρχαῖα μνημεῖα. Τὸ πηγαῖον ταλέντον του εἰς τὴν ζωγραφικὴν ἀνεφάνη ἀπὸ μικρᾶς ἡλικίας, ἀνεγνωρίσθη δὲ κατὰ τὰς διαφόρους καλλιτεχνικὰς ἐκθέσεις εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὡς καὶ διεθνεῖς, καθ' ἃς πάντοτε ἐβραβεύθη. Εἰσέτι εἰς τὴν προβηκηκίαν ἡλικίαν τῶν 80 ἐτῶν ἐργάζεται ἀκόπως διὰ τὴν προβολὴν τῆς ἀγαπημένης του Θεσσαλίας.

*

Δράκεια

ΚΩΣΤΑΣ ΖΗΜΕΡΗΣ

Ζωγράφος - Φωτογράφος

Ἄνω Βόλος

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΣΤΟΥΡΝΑΡΑΣ
Καλλιτέχνης

Ένα υπέροχο θεσσαλικό τοπίο

Έγεννήθη ἐν Βόλῳ τὸ 1918. Υἱὸς τοῦ Καλλιτέχνου φωτογράφου καὶ ζωγράφου Στεφάνου Στουρνάρα, τοῦ ὁποῦ το ἔργον μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του Κώστα συνεχίζει. Ἐγκατασταθεὶς εἰς Ἀθήνας τὸ 1947 ἐδημιούργησε τεράστιον Ἀρχεῖον φωτογραφιῶν καλλιτεχνικοῦ, τουριστικοῦ καὶ ἀρχαιολογικοῦ ἐνδιαφέροντος, τὸ ὁποῖον ἐξετίμησε δεόντως ὁ Ε.Ο.Τ., ἀναθέσας εἰς αὐτὸν πλείστας ὄσας ἐργασίας πρὸς προσήκουσαν διαφήμισιν τῆς Ἑλλάδος εἰς τὸ ἐξωτερικόν. Ἄπειρα ἐντυπα, ἐξώφυλλα περιοδικῶν, ἡμερολόγια, βιβλία, affiches καὶ ἐπιστημονικὰ συγγράμματα περιέχουν φωτογραφίας τοῦ ἐγχρώμου ἢ μὴ. Εἰς τὸ ἐφετεινὸν ἡμερολόγιον τοῦ Ε.Ο.Τ. (1966) συνεκεντρώθησαν 2.000 φωτογραφίαι, ἀντιπροσωπεύουσαι ὅλους τοὺς καλλιτέχνας φωτογράφους, καὶ ἐξ αὐτῶν ἐπελέγησαν κατὰ τὸν διαγωνισμὸν ὑπὸ εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς Καλλιτεχνῶν 12 ὡς αἱ ὠραιότεραι, τῶν ὁποίων αἱ 6 ἀνήκουν εἰς τὸν Ν. Στουρνάραν. Τυχᾶναι μέλος τῆς F.I.A.P.

Πάνω στὰ πηλιορείτικα ψηλῶματα

Μετέωρα: Μονή Μεταμορφώσεως

Καντούνι της Κερκύρας